

YTTRANDE

2017-08-30

Justitiedepartementet
Grundlagsenheten
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2017:39 Ny dataskyddslag

(dnr Ju2017/04264/L6)

Centrum för Näringslivshistoria (CfN) har getts möjlighet att inkomma med ett yttrande kring SOU 2017:39. Som en bakgrund till vårt ställningstagande vill vi först ge en kort beskrivning av vår verksamhet.

CfN är en ideell förening där medlemmarna i första hand utgörs av företag och organisationer inom näringslivet. I dagsläget har vi omkring 350 anslutna medlemmar. Föreningens stadgeenliga ändamål är ”... att omhänderta, förvara, vårda, bearbeta och presentera handlingar, bilder och föremål från företag, organisationer och enskilda med anknytning till näringslivet samt – för så vitt ej deponenten annorlunda bestämmer – hålla samlingarna tillgängliga för deponenter och andra intresserade”.

Vi uppfyller föreningens ändamål genom

1. Att på medlemmarnas uppdrag förvara, tillgängliggöra och bearbeta arkiv och samlingar.
2. En bred kommunikativ verksamhet, inom vilken vi aktivt verkar för spridning av och kunskapsutbyte om näringslivshistoria. Sistnämnda i form av seminarier, ett brett program för skola och genom ett eget förlag.
3. Vårt forskningssekretariat, där vi i forsknings- och forskningsförberedande projekt belyser och problematiserar branscher, enskilda företag, personer, företeelser mm ur näringslivshistorien.

Vi bedriver den större delen av vår verksamhet på kommersiell grund i föreningens helägda dotterbolag, Centrum för Näringslivshistoria CfN AB. Forskningssekretariatets olika projekt bedrivs inom moderföreningen och finansieras genom anslag från fonder och stiftelser samt genom aktieutdelning från dotterbolaget. Koncernomsättningen uppgick 2016 till 42 mkr. Statliga bidrag till verksamheten utgjordes av ett driftsbidrag om 350 tkr, dels mot bakgrund av att vi är en nationell organisation, dels för vårt pedagogiska arbete.

I dagsläget har vi c:a 18 TB digitalt arkivmaterial, 70 000 hyllmeter dokument, 5 miljoner bilder, stora samlingar av ritningar, designskisser och föremål. Större delen av materialet utgörs av depositioner från företag som är verksamma idag. Arkiven hålls tillgängliga för forskning på de villkor som respektive medlem/kund bestämmer. Med detta är vi ett av världens största näringslivsarkiv. Samlingarna har ett högt källvärde för att förklara Sveriges utveckling från agrar- till industri- och exportnation. De utgör en omistlig del av det svenska kulturarvet.

Yttrande kring betänkandet

I **Författningsförslaget 2 kap, 4§, resp 3 kap 6§** anges att enskilda organ genom beslut av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna ges tillåtelse att behandla personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse. Detta utvecklas vidare i avsnitt 14.4.2 under rubriken *Insamling av material som innehåller personuppgifter*.

För att en verksamhet av CfN:s slag även fortsättningsvis ska kunna bedrivas är det naturligtvis av yttersta vikt att den här typen av bestämmelse införs.

Baserat på vad som mer specifikt står i **utredningens avsnitt 14.4.2** om enskilda arkiv kan det antas att man från utredningens sida utgår ifrån att de enskilda arkiven i första hand är institutioner som hanterar *och äger* material från förenings- och näringsliv på lokal nivå. Dessutom att finansiering sker med allmänna medel. Om driften av arkivinstitutioner sker med offentliga medel, följer det naturligt att materialet ska finnas tillgängligt för allmänheten. I dessa fall får det sägas vara i linje med Riksarkivets verksamhet att besluta att dessa enskilda institutioner ska få behandla personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse.

För CfN, men även flera andra enskilda arkivinstitutioner, bedrivs verksamheten på en annan grund. Då det material vi hanterar har tillkommit inom enskilda företag eller organisationer och ägs av desamma är det inte självklart tillgängligt för allmänheten. Definitionen av materialet som just en del av kulturarvet skulle, eventuellt, på denna grund kunna ifrågasättas. Vi ser då i förlängningen en risk att detta i sin tur skulle kunna leda till att t ex personuppgifter som tillkommit inom ramen för enskild verksamhet inte får behandlas för arkivändamål av allmänt intresse (givet utgångspunkten att kulturarvet är av allmänt intresse). En sådan utveckling skulle vara djupt olycklig och en i vårt tycke orimlig konsekvens av den nya Dataskyddsförordningen.

Sammanfattningsvis är vår uppfattning att de kompletterande bestämmelser till Dataskyddsförordningen som i Sverige kommer att införas som lag och förordning måste ge ett tydligt stöd för:

1. Att arkivmaterial som tillkommer inom enskild verksamhet, och bland annat innehåller personuppgifter, tillhör kulturarvet
2. Att källmaterial för framtida forskning om förhållanden inom enskild sektor på laglig grund kan bevaras
3. Att bevarande av källmaterial kan ske på ett sätt som arkivbildaren själv finner lämpligt, t ex i samarbete med en enskild arkivinstitution.

Bromma som ovan.

Centrum för Näringslivshistoria

Alexander Husebye
VD
alexander.husebye@naringslivshistoria.se

Krister Hillerud
vVD
krister.hillerud@naringslivshistoria.se